IZ ŽIVOTA ZA ŽIVOT.

PJESMICE I CRTICE.

ZA MLADEŽ PRIREDIO

ANTE ŠPOLJAR,
PROF. SAM. PREPARANDIJE.

S dopuštenjem nadbiskupije zagrebačke.

ZAGREB
NAKLADOM „KRŠĆANSKE ŠKOLE“
1904.

Mali predgovor.

Dobra knjiga vrijedna je zlata. Slična je ona mudru učitelju, koji vješto progovara umu i srcu čovjekovu. Dobra knjiga imade u sebi silu toga, što može obogatiti um znanjem, a srce plemenštinom i dobrotom. Imade ti mnogo ljudi, koji imadu upravo dobrim knjigama zahvaliti, što su se navratili na put kreposti. Svetomu Augustinu poskorilo je popravak i poboljšanje čitanje Svetoga Pisma, a sveti Ignacije Lojola odlučio je vjerno Bogu služiti čitajući „Život Isusa i svetih". Da budu tri primjera, navest ću ti još svetoga Kolumbina. Bio ti je Kolumbin plemić i načelnik grada Sijene u Italiji. Jednom dođe o podne kući iz vijećnice. Objed nije bio još gotov, a on se stane silno ljutiti. Supruga mu dobaci knjigu, da mu prije prođe vrijeme. On baci srdito knjigu na pod, ali je kasnije ipak digne i počne čitati. Radila je ta knjiga o životu svetih. Čitanje te knjige tako se dojmi Kolumbina, da je sasvim promijenio vladanje i sveto živio. Tako hoće i ova knjiga, što je imaš pred sobom, da ti bude od koristi.

Što dakle želi ova knjižica od tebe? Ništa drugo nego da je pročitaš i poslušaš. Ona hoće da te iz života i primjera drugih ljudi pouči, kako ti treba živjeti, ako želiš imati mirnu i čistu savjest, ako želiš da te vole i da te ljube i Bog i ljudi.

U tvome budućem životu treba ti dvoje: vjera u Boga i ljubav prema njemu. Treba ti žive i stalne vjere, da ne kloneš u životu i da se ne daš smesti ni zavesti ni opakim govorima ni pokvarenim knjigama ni zavodljivim primjerima. Treba ti ljubavi prema Bogu, koja čini, da živiš prema svetoj vjeri i da se u svemu živom vjerom podvrgavaš svetomu zakonu Božjemu. Na to dvoje, na vjeru i ljubav hoće da te potaknu pjesmice i crtice, koje su nanizane u ovoj knjižici. Zato uzmi ovu knjižicu u ruke s ozbiljnom nakanom. Ne čitaj mnogo crtica i pjesmica u jedan mah, na jedan put. Pročitaj, recimo, jedno štivo, pa se zamisli, je li ti je razumljivo i je li odgovara tvoje življenje onoj nauci, koju ti podaju pojedina štiva.

Poslušaj, pa ti ne će biti žao! Naučit ćeš se mnogo lijepa, uputit ćeš se, kako ti se valja vladati, da omiliš Bogu i čestitim ljudima. U to ime dovikujem: Uzmi pa čitaj!

I.

Bogu.

Pred tobom, vječni Bože,
Na zemlju padam nice,
Da duh mi smjerno može
Tu tvoje častit lice.

Ti Bog si vjekoviti
I Tvorac svemogući;
Ja stvor sam jadoviti,
Po zemlji crv gmižući.

Ti reče: svjetlo budi!
U blistu svemir sinu,
Na svakoj zemlje grudi
Razagna crnu tminu.

Moć tvoja sveta htjede,
Da narod izabrani
Sve izbavi se biede,
Kôm Misir njega râni.

Gle, Faron se trgnu,
Ne pušta narod poći...

Al u zlo sam se vrgnu:
Pred tvojom klonu moći!

Kad narod se je stao
Da diže proti tebi,
Tad zemlja zinu, jao,
I sve se, sve se snebi.

Al ponajvećma sinu
Sva tvoja, Bože, snaga
U vječnom tvome Sinu,
Tom vrelu svega blaga.

On s nas prokletstvo snimi,
Što skrivio ga Adam,
Za braću on nas primi,
Mah dade novim nadam.

Oj, kolike li moći,
Kad On na križnom drvu
Svu svoju krv istoči
U korist zemlje crvu!

Oj, kolike li moći,
Kada no se ustô
Iz grobne je noći
I grieh svladô uz to!

Pred tobom zato, Bože,
Tu daj mi padat nice,
Da duh mi jednom može
Viek gledat tvoje lice!

II.

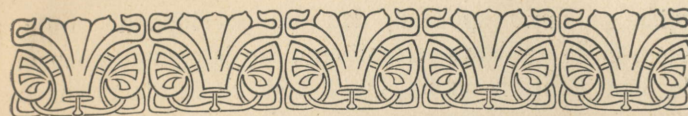
Misli na vječnost!

Jednom dođe k svetomu Filipu Neriju neki đak i umoli ga za milostinju, za potporu. Filip Nerij bijaše veliki prijatelj mladeži, pa mu drage volje udijeli nešto novca, a za tim se upusti s mladićem u razgovor. Svetac naime upita đaka, što bi on htio da postane. Đak mu odgovori, da bi rado postao odvjetnikom. Sveti ga Filip na to zapita: a što onda? Mladić mu odvrati: „Onda ću svojom rječitošću privrijediti mnogo novaca“. Svetac nastavi opet: „A što onda?“ Đak mu reče: „Onda ću pod stare dane provoditi udobno življenje.“ Svetac ponovi opet isto pitanje i progovori opet: „A što onda?“ Mladić se sada zamisli, snuždi i promuca tugaljivim glasom: „Onda ću jednom umrijeti.“ A sv. Filip upita opet: „A što onda?“ Mladić zašuti, ne reče ni riječi i ode zamišljeno i nujno iz sobe svetoga Filipa Nerija. One riječi „a što onda?“ zujale su mu uvijek u ušima. Na njih bi često mislio. One su ga opominjale na njegovo vječno određenje, na spasenje njegove duše. Zato i postade od njega pobožan i krepostan čovjek.

* * *

Jest! Tvoj život na zemlji priprava je za drugi, vječni život. Stoga moraš tako živjeti, da si u ovom životu osiguraš vječno blaženstvo. Nit će se tvoga života jednom prekinuti, tijelo će ti staviti u grob, ali će duša i onda živjeti i poći na sud pred pravednoga Boga. Onda će se pitati, kakvo ti je bilo življenje, da li Bogu ugodno ili njemu odvratno. Treba dakle da tako živiš, da brinući se za svoj svakidašnji život ne odnemariš spasenja svoje duše. Veli bo sam Spasitelj: Što koristi čovjeku, ako sav svijet dobije, a izgubi svoju dušu? Zato ne zaboravi nikada Boga i nebeske nagrade, koja ti je određena, ako kreposno proživiš dane svoga života. Kakav život, takva smrt; kakva smrt, takva vječnost.

III.

Bez vjere u Boga nema poštenja.

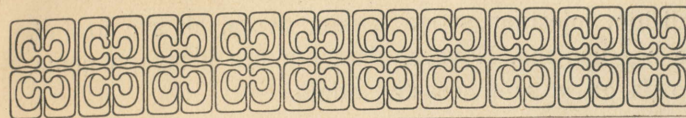
Francuski vijećnik Reno dođe jednom u Pariz. Kako je morao ostati dulje vrijeme u tome gradu, iznajmi u jednoj velikoj gostionici ili svratištu više soba. Stanarina je za mjesec dana iznosila blizu 150 kruna, a morala se je unaprijed plaćati. Gospodar one gostionice upita vijećnika primajući novce, da li treba potvrdu t. j. namiru. Vijećnik na to reče: „Takvo što nije nužno kod ljudi, koji vjeruju u Boga“. Vlasniku svratišta ne svidje se vijećnikova izjava, pa primijeti podrugljivo: „Što? Zar vi u istinu vjerujete u Boga?“ Reno odvrati: „To se samo po sebi razumijeva! Valja da i vi vjerujete?“ Gospodar gostionice otpovrne: „Ne, ja ne vjerujem u Boga!“ Čuvši to reče vijećnik: „E, ako je tako, onda mi svakako izdajte potvrdu, da ste primili novac.“

* * *

Činit će ti se možda čudno, što ima ljudi, koji ne vjeruju u Boga. Ima ti, ima takvih nesretnika. Zovemo ih bezvjerci ili bezbošci. Bog je dao čovjeku razum,

kojim ga može spoznati, dao mu je slobodnu volju, kojom može za istinu priznati ono, što je razum upoznao. No ima ti nekih oholih ljudi, koji ne će da priznadu istinu, koji svojevoljno zatvoraju oči pred žarkim suncem. Takvi se ljudi ne mogu spasti, ako se prije smrti ne dozovu k pameti, ali takvi ljudi ne mogu biti ni savjesni, ni pošteni. Ta, molim te, što će ih odvraćati od zla? Zar savjest? O ne, ona je bez vjere u Boga slaba, da, nikakova! Što će ih krijepiti u neprilikama i poteškoćama života? Ništa! Što će ih sprečavati, da ne budu nepravedni prema bližnjemu? Opet velim: ništa. Zato čuvaj milost svete vjere i moli Boga, da uzmogneš prema vjeri živjeti. Uklanjaj se uvijek svemu, što bi moglo naškoditi tvojoj vjeri. Osobito se kloni trojega: bezbožnih ljudi, koji proti vjeri govore; nećudorednih knjiga, koje su pune bezvjerskih nauka; opakih mjesta, na kojima može postradati tvoja vjera. Budi dakle pravo čedo Isusa Krista i dostojno dijete svojih djedova, koji su lijevali krv za svetu vjeru!

IV.

Ne oglušuj se Božjemu pozivu!

Nema tome dugo, što je živjela neka djevojka. Bila je odlična roda. Kako su joj roditelji umrli, življaše sama u velebnome dvoru. Uz bogatstvo silno se je ponosila svojim sjajnim položajem. Jednoga dana dotrči k njoj kao bez daha uboga kći nekoga zidara i reče joj: „Moj je otac na umoru. Dođite odmah k njemu, jer vam imade nešto važno reći.“ No odlična gospodična ne htjede da posluša, nego reče oholo sama sebi: Šta bi mi i mogao da kaže zamazani zidar!

Za jednu uru dojuri opet ono isto siromašno djevojče, pa će opet reći bogatoj posjednici: „Gospodično, molim, dođite brzo. Vaša je majka za posljednjega rata dala uzidati mnogo zlata i srebra. Moj otac vam je to imao reći, kada nastupite dvadesetu godinu, no budući da je sada na umoru, reći će vam odmah tu tajnu.“

Sada istom pohrli bogata djevojka u stan umirućega zidara. Bijaše već prekasno. Kad je unišla u sobu zidarovu, bio se je on već rastavio s ovim svijetom. Vidjevši zidara mrtva na odru bude od jada i žalosti sva izvan sebe. Kada se je malko primirila, dade rovati zid na

različitim mjestima svoga velikog dvora, ali sve uzalud, sve bez uspjeha. Novaca, zlata i srebra nema pa nema, kao da ga je sam nečastivi odnio.

* * *

Postupanju ove odlične djevojke slični su mnogi i mnogi. Kada ih Bog zove svojom svetom milošću, ne će da mu se odazovu. Oni ne mare za milost, već više za novac i drugo blago. Kada pak razaberu, da nema na ovom svijetu ništa stalno, stanu uzdisati za spasenjem, no često — prekasno. Neka ne bude tako kod tebe! Ne oglušuj se na poziv Božji, nego reci vazda spremno: Govori, Gospode, jer sluša srce moje!

Svi sveti.

Radošću neba odjekuju dvori,
Čitava zemlja pliva sred veselja,
Blaženo kada po svemiru ori
Slavlje se svetih.

Isusa, svoga sliedili su vođu,
Živjet za njega bijaše im želja,
Po njemu k Bogu htjedoše da dođu,
K vječnoj si meti.

Od njega čuše tajanstvene rieči:
Dođite k meni stradaoci biedni,
Ja ću vam brzo u pomoć priteći
Milošću mnogom.

A oni za njim pohrliše smjelo
Nauke njegve i milosti žedni,
Muke i boli snosiše veselo
Težeć za Bogom.

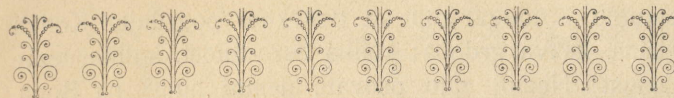
Sada ih eno u nebeskoj slavi!
Prestaše muke, a nevolja nesta,
Vienac im sjajan blista se na glavi —
Nagrada divna.

Gore uz Krista vesele se sada
Radosni, uz njeg što imadu mjesta,
Radosni, što on i u njima svlada
Đavola kivna!

Ljubezna Majko, kraljice svih svetih,
Srce u moje odluku usadi,
Svom da se snagom vječnoj prema meti
Duh mi uputi.

Sveti nek tebi u pomoći budu,
Život da dobro svoj provedeš mladi,
Tada tvom ne će nauditi trudu
Pakosnik ljuti!

VI.

„Ne izusti imena Gospodina Boga svoga uzalud!“

Išao jednom otac sa sinom kroz grad. Dođu do jedne kuće. Pred njom stajaše gluhonijem čovjek, koji ih prijazno pozdravi. Vidjevši to sin reče ocu: „Tato! Kolikogođ puta ugledam ovoga čovjeka, uvijek mi se smili. Strašna je nesreća, kada čovjek ne može čuti ni govoriti.“ Jedva je sin dogovorio svoje riječi, začuje, kako netko u istoj kući, pred kojom je stajao onaj gluhonjemac, strahovito kune i bogumrsko psuje. Čuvši to otac primijeti: „Onaj čovjek, što psuje u kući, još je nesretniji nego li ovaj gluhonijemac, jer onaj upotrebljava svoj jezik na propast svoje duše.“

* * *

Kletva je jedan između najgadnijih grijeha. Sveti Jeronim veli, da nema ništa groznije od psovke, a sveti Toma uči, da je ona najveći među svim grijesima. Onaj bo, koji psuje, vrijeđa i grdi Boga, koji je svemoguć i sveznajuć, najsvetiji i najpravedniji. On grdi Boga, koji je jednom riječju stvorio nebo i zemlju, koji je stvorio

i otkupio i onoga, koji ga psovkom pogrđuje. Kolika opačina, kakva grdoba; kolika bezbožnost, kolika nezahvalnost! Nemoj zato psovati, nemoj huliti na Boga. Neka ti bude i sveto i milo ime Gospodina Boga! Sazivaj ga u pomoć, a ne tjeraj psovkom i kletvom od sebe njegovu moćnu zaštitu.

VII.

Bog svojih ne ostavlja.

Tiho je jesensko doba. Zadnje se zrake toploga sunca upravo opraštaju sa zemljom. Čini ti se, kao da bi rado još jednom cjelunule cijeli svijet prije, nego li ih nestane. Oj, kako nježan i ganutljiv prizor obasjavaju na malenome groblju. Nasred groblja nalazi se novi, svježi grob. Do grobnoga humka stoji dječarac i plače, plače . . . Tu pod ovim humkom počiva njegov dobri otac. Pred nekoliko dana donesoše ovamo njegovo mrtvo tijelo, pa ga zakopaše. Prije par godina izgubi dobru majčicu. Bio je dakle dvostruko siroče: ostao je bez oca i majke. Zato mu bijaše srce žalosno; zato mu se suzice spuštaju niz tužno lice.

Dječak se za malo nešto umiri, otare suzice i stane uzdisati ovako: „Ah, sada nemam više ni oca! Sada su mrtve, sada trunu u grobu one ruke, koje su za mene radile, koje su me hranile! Ne vidim više onoga smiješka, koji se je zrcalio na licu moga oca, kad sam se valjano vladao. Za uvijek umukoše ona usta, koja su mi govorila lijepe i krasne nauke. Nitko, nitko me ne ljubi više onako, kako me je ljubio moj dobri otac!“

Ovako je eto dijete uzdisalo, a suze mu opet navru na oči. Baš u taj čas poljubi sunce posljednjim zrakama grob njegova oca. Nekako kao nehotice svrate se dječakove oči na susjedan grob, na kome je bio usađen križ i na križu naslikan lijepi anđeo. Jednom je rukom pokazivao prema nebu, a u drugoj je držao natpis: Oče naš, koji si na nebesima. Pogled na tu sliku razvedri dječakovu dušu. Neki nenadani mir obuze njegovo srce, on otare suze, sklopi ruke i poče moliti. „Oj, da, skoro sam zaboravio tebe, dobri Bože! Ti si mi ipak još ostao otac. Ti veoma ljubiš djecu. Ti si nam svoga jedinca Sina dao za brata, te nas po njemu uzeo za svoju djecu. Zato, nebeski Oče, ne zapusti mene, ubogo dijete, nego budi i ostani od sada moj jedini otac!"

Ove rajske misli utješiše dječaka. Smiren klekne na grob, izmoli pobožno „Oče naš" i vrati se u kuću svojih rođaka. Dobri nebeski otac pobrinu se doista za svoje dijete, od kojega postade dobar i čestit, ako i ne bogat čovjek.

* * *

Nikada nemoj smetnuti s uma, da se Bog brine za sve, napose za tebe. On se brine za ptice nebeske i ljiljane poljske. Kako se onda ne bi brinuo za tebe, za svoju sliku i priliku, za koju je Isus Krist prolio svoju presvetu i dragocjenu krv. U dobru i zlu, u sreći i nesreći, u radosti i žalosti uzdaj se u Boga, pa ćeš biti sretno i zadovoljno čeljade!

VIII.

Anđelu čuvaru.

Kano dobra oca, kano majku dragu
Pozdravljam te harno, o anđele moj!
Ti me vodiš, ravnaš, ti mi daješ snagu,
Ti od mene tjeraš zlo i nepokoj.

Kad navali napast hoteć da me sruši,
U nevolju silnu da mi baci grud,
Ti poukom bolnoj pomažeš mi duši,
Ti je putiš, nek je stalna viek i svud.

Svane li mi sreća kao sunce danku,
Ko mi ono kaže: Diete, gledaj gor'!
Lažne sreće nemoj vjerovati sanku,
Blaženstvo je pravo tek nebeski dvor?

Anđela čuvara ljupki to je glasak,
On me čuva, brani, štiti dan i noć,
Ne ostavlja on me niti jedan časak:
Velika dobrota njegva je i moć.

Oj anđele dobri, čuvaj me i štiti
U dolini suza kroz sav život taj,
Nek' mi srce uviek prema dobru hiti,
Dok ne dođem sretno u nebeski raj!

IX.

Svetkuj dan Gospodnji!

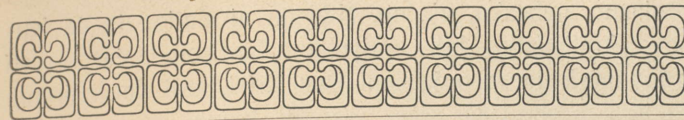
U gradu Aleksandriji življahu u vrijeme svetoga Ivana Milostinjara u istoj ulici jedan uz drugoga dva postolara. Jedan je imao uzdržavati brojnu obitelj, pa je ipak bivao iz dana u dan sve imućniji. Drugi, koji se je imao samo za sebe brinuti, te je i u same nedjelje i blagdane radio, kukavno je i nevoljno životario. Jednom se potuži ovaj radi toga svome susjedu, komu je dobro išlo, i upita ga, kako to, da on tako lijepo napreduje. On mu uzvrati: „Dragi moj prijatelju, ja ti imam tajno blago, od kojega uzmem nešto svake nedjelje i blagdana". Sada ga onaj postolar, kome je slabo išlo, zamoli, neka pokaže to svoje blago. Dobrostojeći postolar povede slijedeće nedjelje onoga siromašnoga u crkvu k svetoj misi. Kada su izašli iz crkve, reče onaj sretniji postolar: „Gle prijatelju, tu u crkvi je moje blago! To blago blagoslov je Božji, koji si pribavljam slušanjem svete mise. Uzmi si i ti svoj dio iz toga blaga svake nedjelje i blagdana! Vjeruj mi, da veliki davalac imade za nas obadva dosta".

* * *

Nastoj i ti, da daješ u nedjeljama i blagdanima Bogu čast i slavu. Time ćeš ujedno pokazati i brigu za

dušu svoju, a i isprosit ćeš si obilje milosti i blagoslova. Ko ne dade Bogu čast i slavu, ne može se nadati blagoslovu Božjemu. Ako ga želiš, daj Bogu, što ga ide, pa će i on dati tebi, što ti je od potrebe. Neka ti dakle ne mine nijedna nedjelja, nikoji blagdan bez slušanja svete mise. To je volja Božja; to je zapovijed svete majke crkve, a to je i tvoja korist!

X.

Blago onima, koji radosno primaju Spasitelja!

Narodio se Spasitelj. Anđeli navijestiše taj veseli događaj svijetu onom velebnom pjesmom: Slava Bogu na visini. Anđeli slave Isusa, nebo se otvora, pastiri mu se klanjaju, a oholi Jerusalem kao da ne zna ili ne mari za njegovo rođenje. No što se u tom zbilo? Trojici svetih ljudi ukazala se neobična, čudnovata zvijezda, a Duh sveti ih potaknu, neka pođu na poklon netom rođenome Spasitelju. Čudna ih zvijezda dovede u grad Jerusalem. Prva im briga bijaše, da saznadu za Onoga, radi kojega provališe tako daleki put. Zato stanu puni čežnje pitati: „Gdje je kralj židovski, koji se je narodio? Vidjesmo njegovu zvijezdu na istoku, pa dođosmo, da mu se poklonimo“.

Tajanstveni taj upit zada straha i kralju Herodu i čitavome gradu Jerusalemu. Herod se poboja, da će mu taj novorođeni kralj danas sutra oteti kraljevski prijestô, te ga lišiti vlade. Sumnjičavi poganin nije dašto znao, da kraljevstvo Spasiteljevo ne će biti od ovoga svijeta, da ne će biti prolazno, svjetovno i zemaljsko, već ne-

prolazno, nebesko, vječno. Nije on ni slutio, da će Isusovo kraljevstvo biti kraljevstvo, u kome će vladati trnovom krunom ovjenčani Isus Krist, koji će raširenih ruku i probodena srca prizivati k sebi sve narode i sve ljude dovikujući im: „Dođite k meni svi, koji stradate i trpite, a ja ću vam pomoći, da nađete mir svojim dušama“. Zato i kori sveta majka crkva Heroda ovako:

„Herode okrutni, kralj i Bog
Rodi se, a ti se plašiš stog'!
Oj, ne će ti otet krune sjaj,
Koj daje svima vječni raj!“

Stanovnici grada Jerusalema znali su, da se može dogoditi koješta, ako Herod uzbjesni. Kralj bo Herod bio je silno okrutan čovjek. On dade pogubiti velikoga svećenika Aristobula, kojega je naredio dotle držati pod vodom, dok se ne uguši. On dade ubiti svoju vlastitu ženu, svoga tasta, svoju punicu, svoga šurjaka i svoja tri sina. Kad je dočuo rimski car Augusto, kako je Herod poubijao svoju djecu, vele, da je rekao: Volio bih biti krme, nego li Herodov sin! Uz to dade podaviti više činovnika i tri stotine vojničkih časnika, a dva učenjaka dade žive spaliti. No najgorim se je pokazao upravo na smrtnoj postelji. Kad je vidio, da mu se približava konac života, dozove k sebi svoju sestru i njezina muža, pa im reče: „Znam, da će se Židovi veseliti i radovati mojoj smrti. Ja hoću da im pokvarim to veselje i učinim, da ipak zaplaču i ustuguju na dan moje smrti. Dadoh naime sazvati najodličnije Židove i u trkalište ih zatvoriti Čim izdahnem, pošljite vojnike, neka odmah te zatvorene Židove poubijaju, da čitavo židovsko kraljevstvo i svaka pojedina obitelj sve proti volji zaplaču na dan moje smrti“. Rođaci ipak ne izvršiše te grozne Herodove oporuke. Ta okrutnost je razlog, radi kojega se je narod toliko prestrašio zbog dolaska svetih triju kralja.

Dok su Jerusalemci drktali ne znajući, što će se dogoditi, sazva Herod svećeničke poglavare i narodne književnike, te ih upita, gdje se imade naroditi Spasitelj. Oni mu odgovoriše, da se ima naroditi u Betlehemu, jer je tako prorekao prorok Mikeja.

Sada je bio Herod na čistu. Njegova sumnjičava duša i krvoločno srce naumi smaknuti „novorođenoga kralja“. U to ime i dozove potajno k sebi svete mudarce, pa ih stade ispitivati, kad im se je ukazala čudna zvijezda. Saznavši sve što je želio, otpravi sveta tri kralja u Betlehem, te im reče: „Idite i raspitajte točno za dijete, a kad ga nađete, javite mi, da mu se pođem i ja pokloniti“.

Mudarci odu, a ona ista čudna zvijezda dovede ih do spilje, u kojoj se je narodio Isus. Veselo sađu sa svojih deva, uniđu u spilju, padnu ničice pred božanskim djetetom, te mu darovaše kao dokaz svoje vjere tamjan, zlato i smirnu. Onaj isti, koji ih je po zvijezdi doveo k Isusu, opomenu ih u snu, neka se drugim putom povrate u svoju zemlju. Za novorođenoga pak kralja pobrinu se sam njegov nebeski Otac, koji javi Josipu preko anđela, neka bježi s djetetom u Misir, da se ukloni krvničkoj ruci. Mudarci doista i odoše drugim putom u svoju zemlju, Josip i Marija pobjegoše s djetetom u Misir, a Herod ljutit što nema k njemu svetih triju kraljeva, izašalje vojnike, da poubijaju u Betlehemu i njegovoj okolini sve dječake ispod dvije godine. Vojnici se raziđoše, da posmicaju djecu, a Bog nagradi te prve mučenike za vjeru Isusovu sjajnim vijencem mumučeništva.

A Herod? Nije izbjegao kazni! Nije dugo trajalo, kad ga najednom stane tresti nekakva čudna groznica, koja ga je postepeno mučila svaki dan sve više i više.

On, pred kojim su tolike tisuće od straha drktale, morade se sada i sam tresti od studeni. Uz groznicu stade ga mučiti i kašalj, koji mu je sve više dodijavao. Poslije mu opet otekle noge, a gadne natekline, nabujale kojekakvim crvima, prekriše mu čitavo tijelo. Napokon ga poče mučiti strahoviti glad, koji se nije dao ničim utažiti.

Nisu bile malene ni duševne boli Herodove! Ljutit sam na sebe, gotovo bijesan, htjede da se liši života, ali mu toga ne dadoše rođaci. Užasne tjelesne i duševne boli baciše ga u očaj. Ovako završi Herod, prvi progonitelj Isusov svoju trideset i sedam godišnju vladu groznim bolima, užasnom smrću! Isus Krist se je vratio iz Misira i razvio svoje blagotvorno djelovanje, a njegov neprijatelj kukavno, jadno uminuo . . .

* * *

Eto, drago moje, kakav bijaše već u prvom nastupu život tvoga Spasitelja! On se je rodio, da donese svima sreću, a svijet ga je progonio. No oni, koji su ga primili i poslušali, postadoše srećni. Želiš li pravi mir u životu i vječno blaženstvo u vječnosti, podaj se svome Spasitelju, da te ne stigne iza groba udes još gori od udesa okrutnoga kralja Heroda. Herod je bijedno svršio. Onaj: „Slava Bogu na visini", što ga zapjevaše anđeli, odjekuje i danas i privodi tisuće u nebo. Oj, budi ti Spasitelj utjeha u životu; budi ti nagrada iza smrti!

XI.

Molitva djeteta.

Oj dođi, dođi, Božji Sine,
U slabašne mi ove grudi,
Da svaki jad ih, tuga mine!

Nek' srce moje bude mjesto,
Gdje ti ćeš prijatelj svih ljudi
Svoj imat liepi, divni priestô.

Sva duša mi za tobom hlepi
I tvojega je željna mira,
Da utješi se i okriepi.

O Kriste dobri, Spase blagi,
Grud moja tebe izàbîrâ,
Da kralj joj budeš viekom dragi!

XII.

Štuj i ljubi blaženu djevicu Mariju!

Godine 1852. pohodiše bavarski prijestolni grad dva čovjeka. Oba su bila iz Francuske: stariji bijaše odličan gospodin, mlađi njegov sluga. Među obadvojicom postojaše vez osobite ljubavi i odanosti, a sve to dobrotom majke Marije.

Sluga toga odličnog Francuza bio je prije vojnik u Rimu. On bi običavao svaki dan polaziti s više drugova u crkvicu „Čudotvorne Majke", da se tu moli i da obavlja svoje pobožnosti na čast blažene djevice Marije. U svojim bi molitvama prosio blaženu Djevicu, neka bi mu nakon tolikih muka i patnja, koje je pretrpio i u svojoj domovini i u Africi i u Italiji, pribavila mirno življenje kod kojega dobroga gospodina. Kad je jednoga dana svršio svoju molitvu, povrati se u vojarnu silno zabrinut za svoju budućnost. Tek što je unišao, zovnu ga njegov kapetan i reče mu: „Baš je taj čas bio ovdje jedan stariji gospodin i zamolio, ne bi li mogao dobiti u službu kojega vojnika iz francuske pukovnije i to takova, koji nema roditelja, a inače se va-

ljano vlada. Ja ne poznajem nijednoga zgodnijega od tebe. Pođi dakle; ko zna, ne će li to biti tvoja sreća!"

Ubogi vojnik zaputi. Kad ga je spomenuti gospodin ugledao, zapita ga, nije li onoga dana bio u crkvi „Čudotvorne Majke". Vojnik mu to potvrdi, a gospodin mu reče: „Dobro, vidio sam vas, jer sam bio i ja tamo. Čudna li slučaja! Pozivam vas, da stupite k meni u službu. Ako ste vi onaj, za koga vas držim, bit će vam lijepo u mene. Ja nemam djece, a moji bogati rođaci ne trebaju moga imutka. Ostanete li vjernim drugom moga života, to ćete biti i baštinik nakon moje smrti." Ko sretniji od našega vojnika! Pun radosti i zahvalnosti prihvati ponuđenu službu. U njegova mu je gospodara bilo kano u rođena oca. Zato bi znao reći: „Naše mile Gospe ne ću nikada u svome životu zaboraviti. Njoj, Majci Božjoj zahvaljujem svaki dan za svoju sreću".

* * *

Gledaj, da i ti od srca i štuješ i ljubiš blaženu djevicu Mariju. Ona je postala pod križem tvojom brižljivom majkom. Kolike li sreće i utjehe za tebe, što možeš majku Isusovu nazivati svojom majkom! Neka ti ona bude odvjetnica svojim zagovorom kod Boga; neka ti ona svijetli primjerom svoga uzvišenog života! Koga je god ona vodila, nije zalutao; za koga se je ona molila, nije se izgubio. No nije ona nikada nikoga odbila, koji se je k njoj utekao i zamolio je za pomoć. Štuj je dakle, sazivaj i gledaj, da bude tvojom osobitom zaštitnicom!

XIII.

Presvetoj Djevici.

Pjesma pape Leona XIII.

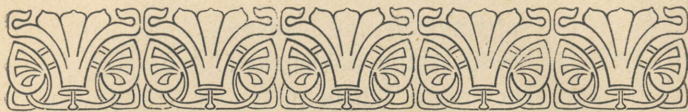
O nebeska sveta majko,
Kako si mi srcu draga!
Milo mi je izricati:
„Zdravo, moja majko blaga!“
Ti si sreća za me prava,
Moja nada, moja ljubav,
U nevolji svakoj si mi
Zaštita i oslon ubav.

Kad mi dušu zabrinutu
Stanu mučit razne strasti,
Kad se na nju ojađenu
Spusti kakav oblak tmasti:
Tada, ne daj Djevo, sveta,
Da ti strada biedno diete,
Već na one privini ga
Grudi svoje, grudi svete!

Kada jednom se približi
Čas posljednji žiću momu,

Satri svaku moć i snagu
Kletom duhu paklenomu.
Na umoru zatisni mi
Utruđene moje vjeđe,
A izruči dušu Bogu,
Da u vječnost sretno prieđe.

XIV.

Ljubi crkvu.

Ima tomu nekoliko godina. U jednom njemačkome gradu dođe katoličkomu župniku krivovjerac i zamoli ga, neka bi ga primio u krilo katoličke crkve. Župnik se je htio uvjeriti, da li hoće taj čovjek iz čiste nakane postati katolik. Zato ga stade pitati za neke stvari, a onda mu reče, neka još jednom zrelo promotri cijelu stvar, a onda neka opet dođe k njemu. Za nekoliko dana potrudi se taj isti krivovjerac opet k župniku, pa ga opet umoli, da ga uvede kao člana u katoličku crkvu. Župnik ga opet sasluša, ali mu još ni sada ne ispuni molbe. Nije dugo potrajalo, kad eto opet k istom župniku onoga istoga krivovjerca! Župnik ga ovaj put zapita, da mu iskreno kaže, što ga je ponukalo na taj korak. Krivovjerac mu na to odgovori ovako: „Već nekoliko godina čitam Sveto Pismo Novoga Zavjeta. Jednom mi se je pričinilo čudnim, što je Krist svojim učenicima prorekao muke i progone radi svoje nauke. Zato sam počeo ovako misliti u sebi: „Izvrsno! Po tom se znaku mora raspoznati prava crkva. Koga dakle progone radi

Krista? Židove? O to ne! Bezbošce? Niti to ne! Krivovjerce? Ne, niti njih ne! Progone pak doista katoličke svećenike, biskupe i papu. Zato oni moraju biti pravi učenici Isusovi! Stoga se u katoličkoj crkvi nalaze biljezi prave crkve“. Čuvši te riječi, vidio je župnik, da taj čovjek imade ozbiljnu i iskrenu volju postati katolikom, pa ga i primi u katoličku crkvu.

* * *

Osim svoje rođene majke imaš još jednu dobru plemenitu majku — svetu crkvu. Ona je tvoja majka a ti si njezino dijete po svetom krštenju. Ona ti tumači vjeru, uči te bogumilo živjeti, daje ti milosti, koje su ti potrebne za spasenje; ona te vodi u nebo preko ove suzne doline. Zato je moraš slušati i ljubiti; moraš vjerovati njezinu nauku, držati njezine zapovijedi i primati od nje milosti, koje ona podjeljuje. Koliki su nesretni, što se nalaze izvan njezina krila! Koliki bi bili sretni, da se nalaze u njezinu krilu! Cijeni zato tu sreću, zahvaljuj Bogu za nju i gledaj, da budeš crkvi na utjehu dobrim i pobožnim životom. Upiši si duboko u srce opomenu svetoga Ciprijana: „Ne može imati Boga za Oca, ko nema crkvu za majku“.

XV.

Crkva.

Vječni kralju i duša Pastiru,
Ko da tvoju pojmi ljubav svetu,
Kojom ti si na utjehu svietu
Podigao kao temelj miru
Crkvu, svaki da premosti jaz
I u nebo bude putokaz!

Dosta bilo oluje i vjetra,
Bjesnile su sve navale pakla,
Al se crkva nije niti makla
Vjerno svoga držeći se Petra:
On jedini temelj joj je prav,
U njemu joj nada, oslon sav.

Sila toga u zaborav ode:
Ponestali narodi su cieli,
Carstva mnoga prah već krije bieli,
Al sviet sjeća još se one zgode,
Kako Petra sam je Isukrst
Za kâm crkve odabrao čvrst.

Ti si Petar — rečeno je njemu —
Pa ću na toj sazidati stieni
Crkvu svoju, zavod božanstveni,
Osigurat proti zlu je svemu.
Ma da paklen bukne urnebes,
Njegov ne će naudit joj bies.

Tako Krist je predo Petru ključe,
Obdario vrhovnom ga vlasti,
Da on može stado svoje pasti,
Voditi ga put slave buduće,
Da u nebu nađe pravi dom
I za viek se Bogu preda svom!

Budi, Petre, vođa mi put neba,
Jer nebeskih vrata imaš ključe,
Pa što napast bjesni jače, ljuće,
Što pakao lukavije vreba,
To me većma štiti u taj čas,
Da svoj vječni ne izgubim spas!

XVI.

Općinstvo svetih.

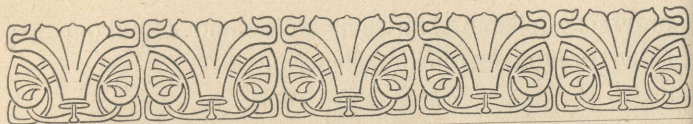
Slikar Petar Kornelij putovao je jednom sa svojim drugom mjedorescem u Rim. Na putu svratiše se u neku seljačku kuću, da prenoće. Prije no pođoše na počinak, sazove kućegazda svoju obitelj na zajedničku večernju molitvu. Oba umjetnika nisu si mnogo trli glave poradi toga, kao da zajednička večernja molitva nimalo ne spada na njih. Ta hladnoća i taj nehaj ljuto zaboli domaćinu. Ne potraja dugo, kad pođe Kornelije van iz svoje sobice i začuje glasan razgovor u zajedničkoj sobi. Znatiželjno stane, došulja se k vratima i počne slušati. Pa što je čuo? Sijedi seljak molio je na glas posebnu molitvu, da „Gospodin Bog privuče k sebi i obrati duše te mlade gospode, za koju se čini, da znadu tako malo o Bogu". To je silno potreslo dušu Kornelijevu, te mu ozbiljne misli stanu kružiti glavom. „Ta, šta sam ja, pitaše on sam sebe, ovomu starcu seljaku, da se on tako vruće moli za mene i za moga prijatelja?" Tu se je umjetnik prvi put sjetio, što znači za kršćanina općinstvo svetih. Od tada je gledao biti

pravim katolikom, koji se ne zove samo katolikom, nego i živi pravim katoličkim životom.

* * *

Ljudi, koji ništa ne drže do vjere, osjećaju se često osamljeni u životu. Nijedna utjeha ne batri pravo, već samo ona, koja usađuje u srce pravi mir i pokoj. Takva je pak samo utjeha svete vjere. Kada te snađe nevolja, ti se ogledaš za pomoću. Svijet ti je ne može pružiti. Tvoje se oči tada svrnu na nebo, i ti uzdišeš, moliš. Ali ne moliš sam: uz tebe i za tebe mole blaženi na nebu, mole za te i toliki pravednici na zemlji, a da ti za to i ne znaš. Misli stoga češće, a napose u potrebi na one velike blagodati, koje dobivaš po općinstvu svetih!

XVII.

Dušni dan.

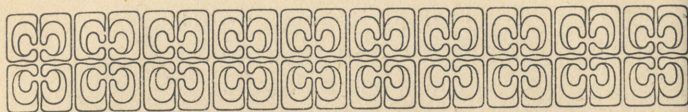
Svjetlo plamsa, vjetrić puše,
Svatko svome grobak resi
I moli za vjerne duše
Dobrog Oca na nebesih,
Da im bude sudac blag!

Gle, tu leže smrti žrtve,
Živjele su već u svietu;
Sad su nieme, sad su mrtve,
Dostigle su svoju metu:
Nesto im u svietu trag...

Zemlja hitro zaboravi
Iste svoje velikane,
Što u sjajnoj nekoć slavi
Provođahu svoje dane:
Sad ih grobni krije kâm.

Nebesa su stalni dvori:
Tamo ti je svraćat oči,
Tamo ona vatra gori,
Što no svietli danju, noći —
Ljubav to je, sveti plam!

XVIII.

Ljubi roditelje!

U jednome gradiću u sjevernoj Francuskoj nalazio se je u uzgojnom zavodu za ubogu vojničku djecu i sinčić nekoga podčasnika. Dječak se je valjano vladao i marljivo učio, pa ga poglavari brzo zavolješe. No kako je stupio u zavod, ne bi za objeda nikada ništa jeo nego samo juhu i komadić kruha. Nastojniku se je to pričinjalo vrlo čudnovatim. Nije mogao nikako razumjeti, zašto dječak blaguje samo juhu i kruh, a ostalih se jela niti ne dotiče. Brižljivi uzgajatelj pomisli, da dijete tako radi iz pretjerane i zlo shvaćene pobožnosti. Pozove za to dijete k sebi, te ga ozbiljno ukori, zašto to radi. Dječak primi skromno i čedno ukor, ali je i dalje blagovao samo juhu i kruh. Nastojnik se je stao sada još jače čuditi, pa obavijesti o tom ravnatelja zavoda. Ovaj zovnu dječaka k sebi. Mali se pitomac silno uplaši, te sav u strahu pokuca na vrata ravnateljeve sobe. Ravnatelj, časni starac, spomenu dječaku, da u zavodu moraju svi jednako živjeti i da se svaki pitomac mora čuvati svake osobine. Stoga ga očinski

opomenu, neka se toga u buduće čuva. Dječak stade drktati, pa se ravnatelj okani daljnoga ispitivanja i pusti ga, neka ide među drugove. Kada su opet kazali ravnatelju, da dječak radi kao i prije, dade ga opet pozvati preda se i reče mu: „Čuješ li sinko? Zar ti nisam zabranio, da u buduće ne radiš proti pravilima zavoda? Čemu sve to?“ Ravnatelj je govorio ozbiljno. Njegov strogi glas uplaši dječaka, te se ne usudi ni riječi kazati.

— Ti ne odgovaraš — nastavi ozbiljno ravnatelj. Čuj me! Budeš li ovako svojeglav, neiskren i tvrdoglav, morat ćemo te odavle otpraviti.

Ove se ozbiljne riječi silno dojmiše dječaka. Blijedilo mu se osu po licu, plave oči zaliju mu se suzama i on poče na glas plakati. Ravnatelj je strpljivo čekao, da sazna, zašto se je pitomac onako vladao. Kada se je dječak primirio, poče jecajući govoriti:

— Ah, ne, ne! Prosim lijepo, nemojte me odpustiti. Moj bi me dobri otac jamačno otjerao, a možda bi od žalosti i umro.

— Umiri se, sinko — reče ravnatelj. Ne plači, nego mi reci, zašto blaguješ kod stola samo juhu i kruh, kad bi ti sigurno išla i druga jela u slast?

— Ah, moj dragi oče, reče dječak, kazat ću vam, kad hoćete znati, samo vas molim, nemojte se radi toga rasrditi na me. Nisam onako radio iz zle nakane. Jeo sam onoliko, jer se nisam usudio više. Kod kuće, kod svojih milih, ali siromašnih roditelja, jeo sam uvijek samo juhu i kruh, no juha bijaše veoma slaba i rijetka, a kruh crn. Oj, a kako je ovdje juha dobra, kako li tečna; kako je ovdje dobar, kako li slađahan onaj bijeli kruh, što ga dobivamo! Nisam se usudio više jesti, jer mi je uvijek bilo pred očima, kako se slabo kod kuće hrane otac, majka i sestra.

Čuvši ravnatelj te riječi okrene se na stranu i dvije, tri suze odrone se niz njegovo staračko lice. Bilo mu je veoma drago, što to dijete tako odano ljubi svoje roditelje, pa ga upita, jeli mu otac služio u ratu i da li dobiva mirovinu. Dječak odgovori, da mu je otac pred pô godine tražio mirovinu, ali uzalud, jer nije ništa dobio. Jednom je rekao, reče dječak, da voli s čitavom obitelju stradati i oskudicu trpjeti, nego li praviti dugove, kojih se ne nada nikada isplatiti.

— Dobro, dijete, reče ravnatelj, vidim, da si valjan sin, vidim, da si iskren, ali vidim i to, da je tvoj otac poštena duša. Ja ću se sam pobrinuti, da ti otac dobije mirovinu. No da mu se što prije pomogne, poslat ću mu sam nešto novaca.

Za dva tjedna predade nastojnik našemu dječaku list. List bijaše raspečaćen, a glasio je ovako:

Mili moj sinko!

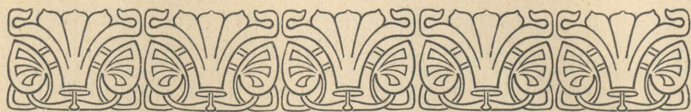
Vesela ti srca pišem ovaj list. Dobri otac nebeski pogledao je na našu nevolju i pomogao nam. Plemeniti ravnatelj onoga zavoda, u kojemu boraviš, poslao nam novaca, a uz novac i otpis, kojim mi se doznačuje mirovina. Tako kod nas nema više bijede i oskudice. U nas su sada i bolja jela na stolu, pa možeš i ti po želji svoga ravnatelja jesti i druga jela, a ne samo juhu i kruh. Moli se za našega dobrotvora; budi marljiv i poslušan, pa misli rado i na nas — na svoje roditelje.

* * *

No i tebi veli dragi Bog: „Poštuj oca i majku, da dugo živiš i da ti bude dobro na zemlji“. Da, Sveto te Pismo ovako opominje: „Cijelim srcem svojim štuj oca svoga i ne zaboravi uzdisaja matere svoje; sjeti se, da

se bez njih ne bi bio ni rodio“. Od roditelja imaš život; oni se brinu za tvoje tjelesno i duševno dobro; oni se skrbe za sreću tvoga života; oni su ti za Bogom najveći dobročinci; oni su namjesnici Božji. Zato zaslužuju da ih štuješ, da ih ljubiš i da ih slušaš. Štovanje, ljubav, posluh i zahvalnost prema roditeljima neka nikada ne ugasnu u tvome srcu!

XIX.

Ljubi domovinu.

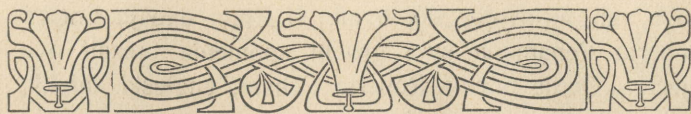
Primicali se neprijatelji carskome gradu Beču. Kako nisu točno znali puta, sustave jednoga austrijskog seljaka i zatraže od njega, neka im pokaže, kuda se može najzgodnije doći do Beča. Rodoljubivi seljak odvrati im sasvim odlučno, da on toga ne će ni za što na svijetu učiniti. General mu na to ponudi veliku svotu novaca, ali ni taj novac ne potrese rodoljubivo seljakovo srce. Na koncu se stane general groziti seljaku, pa mu reče: „Ako nam ne pokažeš puta, dat ću te smjesta ustrijeliti". Seljak se ne uplaši ni ove prijetnje, već odgovori oduševljeno: „Ko sretniji tada od mene! Poginut ću tada kao valjan i vjeran podanik, pa ne trebam biti izdajica svoje vlastite domovine". Ovaj odgovor zadivi generala, on pruži desnicu čestitomu tom seljaku i reče: „Pođi u miru, hrabri čovječe! Mi ćemo si i bez vođe pomoći".

* * *

Jest, tako valja! Čovjek mora ljubiti Boga, ali treba da ljubi i svoju domovinu. On se ne smije iznevjeriti

Bogu, ali ni svojoj domovini. U Rimu dao je Englez Roberto Peham na svoj grobni spomenik urezati ove riječi: „Ovdje počiva Roberto Peham, engleski katolik, koji je poslije raskola Engleske od crkve ostavio svoju domovinu, jer nije tamo mogao živjeti bez svoje vjere, a onda je došao u Rim i u njemu umro, jer nije tu mogao živjeti bez svoje domovine". Krasan je to primjer, pa te neka potakne, da i ti od srca ljubiš svoju dragu domovinu, lijepu Hrvatsku. U njoj ti je sinula luč životu, u njoj te je obasjalo svjetlo svete katoličke vjere; za nju su tvoji pradjedovi lijevali i znoj i krv; u njoj ćeš i ti pohraniti svoje trudne kosti. Neka te zato grije prava ljubav k domovini; neka te ona potiče da vazda savjesno izvršuješ svoje dužnosti. Onda ćeš biti pravo dijete svoje majke domovine, pa će ti danas sutra mirno počivati kosti u njezinu krilu.

XX.

Radi!

Imao neki otac sina. Kad je sinu bilo četrnaest godina, htjede ga otac dati u nauk. Zato ga upita, šta bi rado postao? Sin odgovori ocu, da bi htio biti vrtlar, jer je kao takav vazda na svježemu zraku. Ali za nekoliko nedjelja vrati se sin k ocu, pa mu reče, da mu se ne sviđa vrtlarija. Neprestano moram, reče, prignut buljiti u zemlju, krv mi navaljuje u glavu i kroz nos udara, a kičmenica me strašno boli. Molim te stoga, oče, da budem lovac — umoli sin. Kao lovac ne trebam biti k zemlji pognut, a imadem još friži uzduh. Nije potrajalo dugo, pa se sin opet povrne k ocu i potuži mu se, da mora danomice rano ustajati i ići u šumu, gdje je silno vlažan zrak, koji ga sili na kašljanje. Molim te stoga, oče, da budem ribar — umoli opet sin. Kao ribar moći ću voditi još zdraviji i zgodniji život. Ali ni sada ne bude sin zadovoljan, već dođe opet k ocu i reče mu, da mora često u vodi stajati, od čega mu noge nazebu, te dobije trganje u kostima. Molim te stoga, oče, da budem kuhač — umoli sin svesrdno. Kao takav imat

ću uvijek slastan zalogaj i lijepu plaću. Kuhaču moraju i vrtlar i lovac i ribar davati, što privrijede svojim marom. Ali ni sada ne nađe sin zadovoljstva, nego dođe k ocu i stane mu se jadati, da mora mnogo trpjeti od vatre i vrućine, pa nema nikakova teka. Kad je sin opet htio da promijeni stalež, ne dopusti mu toga otac, nego mu reče: Poteškoća ćeš imati u svakome staležu. Četiri stvari: zemlja, zrak, vatra i voda sada će ti tu, sad opet tamo uzročiti boli. Kad bi htio svemu tome izbjeći, morao bi izaći iz svijeta. Snosi sve to strpljivo, radi i moli se Bogu, pa ćeš biti zadovoljan.

* * *

Zlatnu nauku sadrži u sebi ova zgoda. Gledaj, da si je u srce zapišeš. Bog svakomu čovjeku namjenjuje neki stalež, da u njemu vrši poslove i osigura sebi nebo. Svaki je stalež častan, u svakome se dade zaslužiti vječna slava. Iz svakoga staleža imade svetaca i svetica u raju. Oni su bili zadovoljni sa svojim staležem, pa budi i ti; oni su u svome staležu živjeli pobožno i kreposno, pa daj i ti; oni su sebi svojim staležem privrijedili neuvelu krunu — nebesko blaženstvo, pa nastoj, da i u tebe bude tako. Zato si upiši u srce i u dušu: Moli se i radi!

XXI.

Moli se i radi!

Oj, živote, krasan li si onom,
Koji pravo tebe cienit zna,
Te u sreći i u času bônom
Uviek u tom nada mu je sva,
Što u srce nauk si zasadi:
Moli se i radi!

To načelo vodi u nebesa,
Zaštita je u životu tom.
Svaku napast onaj lako stresa,
Dušmaninu odrve se zlom,
Koji snagu iz načela vadi:
Moli se i radi!

Gle, nad tobom eno svod je modri,
Sunce, mjesec i zvjezdica niz,
Pa to neka tebe živo bodri,
Duh da Bogu vazda ti je bliz,
Da ti srce viek načelo sladi —
Moli se i radi!

A pod tobom ova zemlja crna
Zadat će ti mnogu, mnogu bol,
Jer uz cvieće imade i trna,
Rad šta zove i suzna se dol,
No ti uviek istoj po navadi
Moli se i radi.

To načelo Isusu je Kristu
Uzor bilo u životu viek;
Ono majku njegovu je čistu
Pratilo kroz cieli žića tiek;
Svetima je temelj bio nadi:
Moli se i radi.

To načelo stavi si u grudi:
Ono nek' te vodi, kriepi svud;
Ono neka u jutro te budi,
Ono nek' ti svaki prati trud,
Pa da duh u raj ti dođe mladi —
Moli se i radi!

XXII.

Cijeni svoje zdravlje.

Nekom zgodom sastane se neki siromašni mladić sa svojim nekadašnjim učiteljem. Obadva se veselo pozdraviše i raspredu razgovor. Učitelj među ostalim upita mladića, kako mu ide. Mladić mu odgovori: „Meni ide vrlo zlo, jer sam čisto siromašan". Učitelj čuvši taj odgovor strese glavom i reče: „Ti nisi tako siromašan, jer si čisto zdrav." Po tom primi mladića za ruku i progovori: „Bi li ti dao ovu ruku za 1000 kruna?" Mladić mu uzvrati: „Ne bih je dao ni za što na svijetu!" Učitelj nastavi dalje: „Bi li ti možda svoje zdrave noge dao za 1000 kruna?" Mladić odvrati: „Ne, ne bi ni njih ni za što dao!" Na to će učitelj opet: „Bi li ti može biti svoje zdrave oči ili uši dao za sve kraljevsko blago?" Kad mu mladić i na to pitanje niječno odgovori, reče učitelj: „Nemoj dakle jadikovati i govoriti, da si tako siromašan. Ti imaš blago, koje više vrijedi nego sav novac. Cijeni svoje zdravlje, čuvaj ga, moli se Bogu i posluj, pa ne ćeš biti siromašan."

* * *

Zdravlje spada među osobita dobra, kojima je Bog obdario čovjeka. S druge strane je ono sredstvo, kojim treba da čovjek poradi oko slave Božje, oko koristi i svoje i svojega bližnjega. Zato s pravom veli Sveto Pismo: Zdravlje vrijedi više nego neizmjerno bogatstvo. Cijeni dakle zdravlje, ako te je dobri Bog njime obdario. Stoga se čuvaj svega, što bi moglo naškoditi zdravlju: prevelikoga naprezanja, žestoke srditosti i neumjerena života. Kad bo se jedared naruši zdravlje, teško ga je, često i nemoguće uspostaviti. Lakše se kuća sruši, nego li sagradi. U drugu ruku nastoj, da u zdravlju nalaziš snagu, koja će te jačati u radu za slavu vječnoga Boga i njemu toliko miloga bližnjega. Zdravlje je dar Božji, neprocjenivo blago. Čuvaj ga dakle!

XXIII.

Iza napora traži odmora!

Svetoga Karla boromejskoga zamoliše neki svećenici, da se pozabavi s njima. On im usliša molbu i stane s njima igrati neku igru. Za igre primijeti jedan svećenik: „Što bismo uradili, kad bi za jednu uru bio sudnji dan?“ Na to odgovori drugi: „Ja bih odmah zatražio utočište u molitvi.“ Treći na to doda: „Ja bih odmah obavio veliku ispovijed.“ Ostali su opet drugačije govorili. Sveti Karlo je šutio. Najzad upitaju i njega, što bi učinio, kad bi zaista bio za jednu uru sudnji dan? Svetac na to odvrati: „Ja bih se sasvim mirno dalje igrao, jer sam počeo igru s nakanom, da Boga slavim.“ Taj mudri odgovor zadivi i zadovolji sve.

* * *

Ova zgodica neka ti bude opomena i uputa. Opomena, da nakon posla i rada tražiš odmor; uputa da odabereš za odmor stvari nevine, bezgrješne i dopuštene. Kada se struna na glazbalu odviše nategne, mora da pukne. Kad bi se dakle i tvoje sile suviše i preko mjere

naprezale, oslabilo bi i tijelo i duh, a cijelo biće postalo bi prerano nesposobno za rad. Tebi se je brinuti za zdravlje, pa zato ti je u zabavi tražiti odmora i okrepe. Privikni se na to, da savjesno obavljaš svoje dužnosti, ali i na to, da tražiš odmora i olakšice. To traži od tebe ljubav prema Bogu, briga za tvoje vlastito dobro i skrb za blagodat tvoje domovine!

XXIV.

„Kruh naš svakidašnji daj nam danas."

I.

Na početku prošloga stoljeća dignu oholi i silni car francuski Napoleon vojnu na Rusku. Bio je on već pokorio i potlačio mnogo naroda i država, pa i istomu ondašnjemu svetomu Ocu papi nanesao mnoge nepravde i nemilo ga zlostavio. Sada je stao snovati, kako bi podjarmio i pokorio i ogromnu Rusku. Zato povede godine 1812. vojsku proti toj mogućnoj državi.

Jedan odio Napoleonove vojske prolazio je u Rusku preko Poljske. Jednoga dana otpočinu jedna četa četrdeset i druge pješačke pukovnije u nekome neznatnom poljskome seocu. Krčmar toga sela dobi u svoju, prešnjim prolazima vojnika malo ne već ispražnjenu kuću, na stan i hranu nekoga nižeg francuskoga časnika s dvanaest vojnika. Krčmar bojeći se batina, kojima bi Francuzi često počastili svoga stanodavca, mjesto da mu plate, učini sve, što je mogao, samo da ugodi svojim neugodnim gostima. Ali eto jada iznenada! U njega ne bijaše ni mrvice bijela, fina hljeba. Ono dvanaest prostih

vojnika bili su zadovoljni i s crnim kruhom, što im ga je krčmar dao. Njihov vođa, mlad, neiskusan i razmažen čovjek nije se htio nikako zadovoljiti s njime.

— Bijela hljeba, krčmaru, ili ću te odmah otpraviti na drugi svijet! — vikne on gromovitim glasom i baci u zapećak zalogaj crna kruha, što ga je krčmar stavio pred nj.

Krčmar se strese od straha. Hitro se izgubi kroz vrata i pohrli u selo nadajući se, da će dobiti gdjegod bijela kruha i tako udovoljiti podčasnikovoj želji. To mu i uspije, jer se doskora vrati noseći oveći komad bijela kruha. On ga postavi smjerno pred Francuza, utaloži mu gnjev i smiri želju. Krčmar sada digne na zemlju bačeni komad kruha, pa ga zatvori u ormar u zidu. Taj čin nije umakao podčasnikovim očima. Kad je sutradan odlazio, reče podrugljivo krčmaru: Dok se vratimo, bit će prilično tvrd kruh, što si ga jučer spremio u ormar! Krčmar na tu ujedljivu primjedbu ne odvrati ni riječi.

II.

Jadno i kukavno svršila se je Napoleonova vojna na Rusku. Bog je ohologa Napoleona pravedno kaznio. Vojska mu bude pobijena, raspršena, uništena. Što zima, što glad istrijebili su ostanke njegove vojske. Izmučeni i iscrpeni bježali su preostali vojnici ispred kozačkih čopora natrag u Poljsku.

Svanuo vanredno studen zimski dan. Nebo bijaše vedro poput bistrih očiju, a ispred studeni je svatko bježao u kuću. Za takve ciče zime pomicala se je prije spomenutim poljskim selom čudna prikaza. Bio to čovjek blijeda, isušena lica, sav ukočen od zime, a zamotan ne u odjeću, nego u prave dronjke. Došavši do kuće prije spomenutoga krčmara stane se polagano vući unutra.

*

Krčmar pogleda nešto oštrije toga došljaka, te jedva jedvice prepozna u tome kosturu onoga obijesnog časnika, koji je pred nekoliko tjedana bacio onako prezirno u zapećak onaj komad kruha, što ga je krčmar stavio pred njega.

Sav dršćući od studeni i jedva se od gladi držeći na nogama zamoli nevoljnik za toplu sobu. Domaćina ga prijazno zovnu, neka uniđe, uvede ga u sobu i posadi na mekanu slamu, nastrtu u jednom kutu. Toplina za malo odmrzne njegove gotovo smrzle žile, a mekan ležaj okrijepi mu umorne ude. Mučilo ga je još samo jedno — glad. Krčmar to opazi, rastvori ormar i izvadi onaj poznati komad crnoga kruha. Pružajući ga nevoljniku nije mogao, a da ga kao za kazan ne podsjeti njegove nedavne obijesti, pa mu reče: „Poznate li, prijatelju, još ovaj kruh? Kako ste sami prorekli, postao je do vašega povratka prilično suh i tvrd. Ništa zato! Glad ima dobre zube!“

— Da, da! I u vojnika su dobri zubi! reče kukavac nešto smeten i posegne za osušenim komadom crnoga kruha. U tren oka restade kruha. Krčmar je sažalno gledao taj prizor, a suza mu se odroni niz lice.

— Bože, pravedan si, reče krčmar, pravični su tvoji sudovi! Kad je ovaj čovjek bacio prezirno u kut komad kruha, pomislih, ne bi li jedared mogao nadoći dan, kad bi on i s ovakvim kruhom bio prezadovoljan. Zato sam ga i spremio. Onda ste se, moj prijane, tome smijali, a danas je eto postao za vas prava poslastica. Bog ne dopušta, da se ruga njemu i njegovu daru.

Ove riječi posramiše francuskoga podčasnika. On upozna svoju pogrješku i pogleda pokajno prema nebu. Po tom umoli krčmara, neka mu oprosti. On to rado

učini, pogosti ga boljim jelom, okrijepi pilom, dade mu na put hrane za više dana, te mu opiše put, kojim je mogao sigurno dospjeti k svojoj pukovniji.

* * *

Cijeni dakle svakidašnji kruh. Nauči se, da ti je srce zadovoljno s jednostavnim hljebom. Kako li je bolno, kad mora čovjek uzdisati poput razmetna sina: Koliko najamnika u kući mojega oca imaju kruha i suviše, a ja umirem od gladi?“ Zato zahvaljuj Bogu, što imaš svaki dan hljeba, moli se za one sirote, koje ga nemaju, prosi, da se nikada ne poneseš i ne izobijestiš.

XXV.

Pred presvetim oltarskim sakramentom.

Pjesma svetoga Tome.

Klanjam ti se, sveti Bože,
Koj prebivaš ovdje smjerno,
Gdje božanstvo pod prilike
Ove skrivaš neizmjerno.
Srce moje tebi sasvim
Žrtvuje se i predaje,
Jer motreć te tuj sakrita
I snage mu ponestaje.

Uspomeno smrti svete,
Dragocjene Gospodove,
Kruše živi, što nas hraniš
Sred doline suzne ove,
Daj da tebi sveudiljno
Živi srce mi i duša,
Da od tebe ništa slađe
Niti nađe, niti kuša!

O Isuse, Gospodine,
Pelikane, milovani,

Nečista me krvi svojom
Operi od zloća znanih.
Dragocjene krvi tvoje
Jedincata kaplja sveta
Spasti može čitav svijet
Iz sve zloće grieha kleta!

Isuse moj, na oltaru
Koga gledam sakrivena,
Daj mi ono, za čim čezne
Duša moja svakog trena,
Daj da lice obasjano
Od božanskoga ti sjaja
Gledat mogu u blaženstvu
Bez odmora i bez kraja!

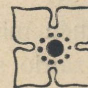
XXVI.

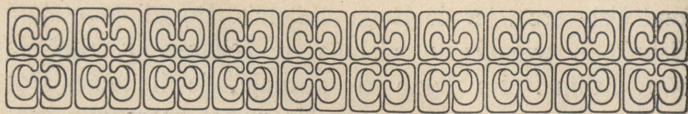
Blaženi čista srca!

Slavni i bogobojazni Belarmin, biskup i kardinal dođe jednom u pohode nekomu knezu. U predsoblju, gdje je neko vrijeme čekao, bijaše mnogo slika, koje su prikazivale osobe bez odijela, te su prema tomu vrijeđale čuvstvo ćudorednih i stidljivih ljudi. Te se slike neugodno dojmiše pobožnoga i učenoga kardinala, ali on toga ničim ne odade u razgovoru s knezom. Istom na odlasku opraštajući se s knezom dometnu: „Preporučio bih blagonaklonosti Vaše jasnosti nekoliko sirotica, koje oskudijevaju na najnužnijoj odjeći.“ Rastajući se dakle u predsoblju s knezom, pokaza prstom na slike, što su po sjenama visjele i reče: „To su one mnoge sirotice, koje se moraju jamačno u zimi smrzavati i drktati od studeni.“ Knez je razumio kardinala i dao odmah ukloniti one nezgrapne slike.

* * *

Lijepo kaže Sveto Pismo: „Kako li je lijep i čisti naraštaj sa sjajnošću, jer je besmrtan spomen njegov, i u Boga je i u ljudi priznat.“ Sam Spasitelj veli: „Blaženi čista srca, jer će Boga vidjeti“. Poradi toga ljubi čistoću u svemu: u mislima, u željama, u riječima i u djelima. Po tome se poznaje, je li tvoje srce pravo kršćansko srce ili nije. Ne slušaj besramnih razgovora, ne gledaj bestidnih slika ni stvari, ne druguj s izopačenim i pokvarenim ljudima. Na to ti valja osobito paziti, jer se ništa tako lako ne izgubi kao čistoća, ali ništa tako ne škodi kao nečistoća. Bude li ti srce nevino i duša čista, bit ćeš miljenče Spasitelja Isusa i blažene djevice Marije, a jednom ćeš i ti poput tolikih svetih u nebu Boga gledati.

XXVII.

Presvetomu Srcu Isusovu.

Srce sveto, znamen mira ti si,
Jer staroj biedi zatrlo si trag!
Po tvojoj krvi Bog nas sve uzvisi
I milosti nam dade zakon blag.

O srce blago — dobrota si sama,
Na tebi gnjev se ne ukaza još.
Ti duši ne daš, da je krije tama,
Nit ništiš grud, što život kaje loš.

O Srce divno — bogato si svime!
Ti luč si, život, utjeha i mir.
Tä, samo kad se spomene ti ime,
U srce struji sve utjehe vir.

O Srce vjerno — ti sve ljubiš trajno,
Ma neharan ti čovjek bude koj.
Oj ne daj, da se kad od tebe vajno
Odielim i ja, koj sam sada tvoj.

O Srce biedno, hrliš diljem svieta
Po bielom danu i kroz hladnu noć,
Pa gle kad ljubav tvoja zove sveta,
I uz rug mora često dalje poć...

O Srce sveto, zaštita mi budi!
Dok god mi teče tog života tiek,
Nek ljubav k tebi moje čuva grudi,
Nek' ljubi srce moje tebe viek!

XXVIII.

Ne kloni u napasti!

Sveti nisu takovi postali preko noći, iznenada. Imali su se i oni boriti. Neka ti to posvjedoči primjer svetoga Franje Saleskoga, pobožnoga i učenoga biskupa u Ženevi.

Učio je sveti Franjo svoje nauke u Parizu. Kada mu je bilo sedamnaest godina, navali na nj čudnovata napast. Bilo mu je, kao da mu netko neprestance prišapćuje: „Bog je odlučio, da te za uviek osudi. Tebi ne može više ništa koristiti". Ta je napast užasno uznemirila i poništila mladoga Franju. Bio je radi te napasti tako uzrujan, te nije mogao dulje vremena spavati, a nije mu ni hrana išla u slast. Svakim se je danom sve više sušio, postajaše sve mršaviji i slabiji. Činilo se je, da je odzvonjelo njegovu zdravlju.

Što da uradi sveti mladić? Tražio je izlaska iz svoje napasti, kako je god mogao. S najvećim pouzdanjem pribježe u zaštitu blažene djevice Marije. Zalazio bi u crkvu, bacao se na koljena pred slikom presvete Bogorodice, te bi žarko molio onu poznatu molitvu:

„Spomeni se, o premilostiva Djevica Marija, majko milosrđa i svake utjehe, da nije čuveno od vijeka, da si ti koga ostavila, koji je tebe svesrdno na pomoć zazivao". Dugo je pohađao sveti Franjo ovu sliku i pred njome pobožno molio ovu molitvu. No eto čuda! Jednoga dana nestade u tren oka napasti. Sveti se Franjo umiri, rumenilo se povrati u njegova lica, a on postade vedar i veseo, kako je bio prije napasti.

* * *

Bez napasti ne ćeš ni ti proživjeti dane svoga života. Koliko je napasti već do sada napalo na te?! Nije zlo osjetiti napast, već je zlo privoljeti uz nju. Napasti su nužne, jer su posljedice istočnoga grijeha, jer nečisti duh njima nastoji smesti čovjeka i navesti ga na zlo, na grijeh. Kada te snađe kakova napast, bori se i gledaj, da je nadvladaš. Samom svojom moću teško ćeš je nadjačati, ali s Božjom pomoću bit će ti to lako. Tu ti dovikuje sveti Pavao: Sve mogu u onome, koji me krijepi. Bori se dakle! U borbi kuša se tvoja vjera, tvoje ufanje i tvoja ljubav prema Bogu. Pamti zato riječi Svetoga Pisma: Valja ti prije proći kroz vatru i vodu, nego li ćeš dospjeti do odmora!

XXIX.

Savjet.

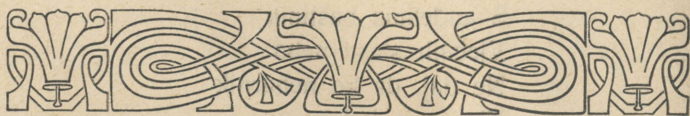
Pjesmica pape Leona XIII.

Sad nečisti đavao
Svojim kužnim dahom
Otrov bude sipao
Na te silnim mahom,
Kad već duše zasjeni
Čar ti liepi, krasni,
K netaknutoj Djevici
Srce dić ne kasni!

Nek' orose suzice
Stidne oči tvoje,
Spram te dobre Majčice
Šalji molbe svoje!
Tvoj u vapaj uzdah se
Nek' obrati tada.
Majko, reci, spasi me,
Ti si moja nada!

S anđelima baštinik
Vječnih slasti neba
Ne daj, da ko neharnik
Vjerom uskoleba.
Ni đavolu popusti,
Djevo čista, blaga
Dušu moju zaštiti
Od svih grješnih ljagâ!

XXX.

Čemu siromaštvo?

Sveti Antonin bio je nadbiskup u Florenciji u Italiji. Jednom pođe u grad na šetnju. Nad krovom jedne kuće opazi anđele, kako silaze i uzlaze. Sveti Antonin zapita, ko stanuje u toj kući. Ljudi mu rekoše, da tu stanuje neka uboga udovica sa tri kćeri i da sve skupa životare u velikoj bijedi. Od toga časa slao bi sveti biskup toj nevoljnoj obitelji često znatnu milostinju.

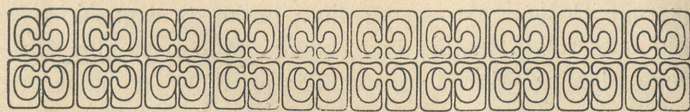
Minu neko vrijeme, a sveti Antonin opet zaputi u šetnju kroz grad. Šećući dospije i do one kuće, u kojoj je prebivala ona udovica sa tri svoje kćeri. Nad kućom zamijeti svetac zle duhove, kako se vesele i raduju. To ga silno začudi. Upita za to susjede, kako živi sada udovica sa svojima? Oni mu rekoše, da udovica sa svoje tri kćeri vodi raskalašen život, da čita s kćerima zle knjige i da ne mari za Boga. Stoga im odmah uskrati potporu.

* * *

Na svijetu imade mnogo siromaka, mnogo siromaštva. Siromaštvo nije zlo, samo ako ga primaš rado

iz ruke Božje i ako ga strpljivo podnosiš. Isus Krist je bio tako ubog, te nije imao kamo glavu nasloniti; Blažena djevica Marija provodila je dane u najvećem uboštvu; a isto nalazimo u svetom Josipu i tolikim drugim svecima i sveticama. Spasitelj sam veli: blaženi siromašni duhom, jer je njihovo kraljevstvo nebesko. Ako se dakle nahodiš u siromaštvu, snosi ga strpljivo, ne stidi ga se, nego ga promatraj svjetlom svete vjere, koja će te uputiti, da te siromaštvo čini nalik na Isusa i osobitim miljenčetom njegovim. Sjeti se, da siromaštvo vodi k Bogu, a bogatstvo da je često zamka puna pogibli.

XXXI.

Siromacima.

Oj, kakve boli, kakve muke
Potucati se širom svieta,
Za milodarom pružat ruke
Sred ljute zime, vrućeg ljeta!
Ah, ima, ima sviet taj zla,
Al ne će da za njega zna.

Bogataš često od obiesti
Već ne zna, što da misli, radi,
Da udobnije još se smjesti,
Da život bolje si zasladi.
Za biednika je leden, suh,
Na prošnje njegve tvrd i gluh.

Al ipak ima jedno mjesto,
Gdje osjeća se, što je muka,
Odakle već se javi često
Na korist biednu dobra ruka,
Da olakša mu žića trud
I utješi mu jadnu grud!

To ona vam je uviek ista
Odàbranica dobra, vjerna;
To crkva vam je Spasa Krista,
Ta dobrotvorka neizmjerna.
Tà, Kristov njome ravna duh,
Pa biednim rado lomi kruh!

O, čujte, čujte, siromasi,
Utecite se podno križa!
Tu za vas bit će blagi časi,
Tu pomoć bit će vam najbiža.
Kralj siromaka Isus Bog
Od svega štitit će vas zlog!

*

XXXII.

Ne ukradi.

Bio neki lovac, koji je u svome stanu imao škvorca. Izvježbao ga je tako, te je mogao govoriti nekoliko riječi. Kada bi ga lovac zapitao: gdje si, škvorče?, odjavio bi mu se ovaj sa: tu sam tu! Jednoga dana poslaše susjedi lovčevi k njemu svoga sina, da im donese novine. Kako lovca nije bilo doma, u sobi, uze dječak hitro pticu i sakrije ju u džep. Izišavši iz sobe susrete lovca, koji se je upravo vratio kući. On zaustavi dječaka, pođe s njime do vrata svoje sobe i, da učini djetetu veselje, poviče: gdje si, škvorče? Na silno začuđenje lovčevo odazove se škvorac iz džepa dječakova i zakriči glasno: tu sam tu! Lovac na to oštro pogleda dječaka, a ovaj malo da se nije obeznanio od stida. Dječak dašto vrati lovcu pticu i ode sav posramljem i postiđen kući. Od toga časa nije više nikada posezao za tuđim dobrom.

* * *

Bog zabranjuje uzimati tuđe bez pitanja i proti vlasnikovoj volji. Ta je zabrana sadržana u sedmoj Božjoj zapovijedi. Ko ne drži te zapovijedi, griješi, jer krade.

Ko pak krade, nije pošten čovjek niti valjan kršćanin Onaj dječak, mislit ćeš, nije uzeo veliku stvar. Sagriješio je, ukrao je. Ukrao je jedared neki dječak svojim sestrama neke malenkosti, sitnice. Otac ga je radi toga kaznio. Jednom zgodom poslije toga upita taj dječak oca: Oče, zašto si me onomadne onako jako kaznio, premda sam uzeo sestrama tek neke malenkosti? Otac mu na to odvrati: Kaznio sam te, sinko, zato tako strogo, da iz malena tata ne postaneš velikim. Jest, tako je! Ko s malim počne, s velikim svrši. Mnoga se djeca naviknu na male krađe, pa danas sutra počinjaju veće, postanu nepoštena i dođu pod ključ, u tamnicu. Zato ne diraj u tuđe, nego budi zadovoljan sa svojim. Krivo stečeno, nije blagosloveno!

XXXIII.

Ljubi istinu!

Dok je Vashington, slavljeni predsjednik sjevero-amerikanskih slobodnih država bio još dječak, pozlijedi jedared štapom najmilije drvo svoga oca, prekrasnu trešnju. Oštećeno drvce moradijaše na svaki način uginuti. Saznavši za to nedjelo Vashingtonov otac silno se rasrdi i stane tražiti krivca. Svi ukućani izjaviše, da su nevini. Najzad upita otac pravoga krivca -- svoga sina. Ovaj pak odgovori: „Oče, ja ne mogu lagati: ja sam to uradio“. Ova iskrenost silno razveseli oca, on pohvali dječaka i reče: „Tvoja mi iskrenost više vrijedi, nego tisuću trešanja“. Zato nije nimalo kaznio dječaka.

* * *

Valjan i čestit čovjek mora biti istinit t. j. mora ljubiti istinu. Bog je istinit, pa hoće da to i mi budemo, jer nas je stvorio na sliku i priliku svoju. Zato su i sami pametniji pogani mrzili na lašce. Car Klaudije dao je kuću nekoga lašca razvaliti, imutak mu uzeti, a njegovu obitelj prognati. Ako je ovako učinio poganin, koliko li više

moramo ljubiti istinu mi kršćani, učenici Isusovi! Ljubi stoga, drago moje, istinu. Ne budi kao ura, što drugčije bije, a drugčije pokazuje. Budeš li uzor istinitosti, svijet će te štovati kao pošteno čeljade, komu je istina sveta, svetija nego ikakvo dobro, što ga zemlja daje. Neka ti usta vazda govore istinu, pa i onda, kada što skriviš, te se bojiš opomene, ukora ili kazne. Zar se nije mali Vashington lijepo ponio? Čini i ti tako!

XXXIV.

Ne ogovaraj!

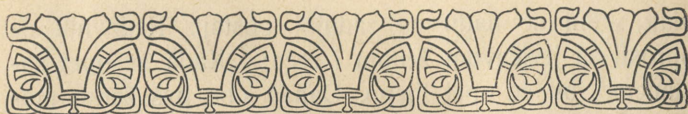
Vozio se željeznicom samostanac, redovnik. Bio je sam u željezničkom odjelu. Kraj sebe objesi o čavao krunicu. Na prvoj postaji stupi u dotični odio neka žena, koja je imala obješenu krunicu o ruku. Morala je dakle biti pobožna. Za malo razvije se razgovor među njom i onim redovnikom. Žena, što je pridošla u odio, u kojem se je redovnik vozio, poče nemilo ogovarati svoga nekog susjeda. Nâ to će redovnik: „Znate li što? Hajde da izmolimo jednu krunicu za toga vašeg susjeda!“ Redovnik stane moliti, a žena s njime. Kada su bili za jedno četvrt ure gotovi s krunicom, počne žena opet govoriti: „Ta da, s mojim bi se susjedom dalo još izdržati, ali je susjeda još gora od njega“. Redovnik joj ne dade da dalje govori, nego reče: „To ćemo i za susjedu izmoliti krunicu“. Opet izmoliše krunicu, a onda poče opet žena iz nova: „Punica je susjedova prava sotona: od nje moraju svi da trpe“. Samostanac opet odmah predloži: „Pa hajde da i za punicu izmolimo jednu krunicu!“ Dok su ovako i treći put molili, stane

vlak i oni se nađu na zadnjoj postaji. Redovnik se oprosti sa jezičavom ženom i reče: „Kada se opet sastanemo, bit će opet lijepo. Danas smo baš žarko molili“. Žena mu na to odgovori: „Velečasni! S vama se više nikada ne ću voziti!“

* * *

Ružno je dirati u tuđe blago, ali je još gadnije dirati u tuđe poštenje i tuđi dobar glas. Uzimati drugome poštenje i dobar glas — gadna je opačina. Zato se čuvaj toga. Ako ne možeš ništa dobra reći o bližnjemu, a ti radije šuti. Govore li pak drugi zlo o bližnjemu, pokaži, da ti nije drago slušati takove govore, a ako možeš, ušutkaj ovakove dušmane tuđega poštenja i tuđega dobrog glasa.

XXXV.

Zlatna zrnca.

1.

Troje čini život liep i ubav —
Živa vjera, ufanje i ljubav.

2.

Ako postić želiš jednom sreću bolju,
Božjoj svoju uviek podvrgavaj volju.

3.

Blagodat je silna dragocjeno vrieme:
Svega dobra u njem nalazi se sjeme.

4.

Ruku imaj viek kod rada,
Srce daruj Bogu svom;
Tad ćeš se od mnogih jada
Očuvat u žiću tom.

5.

Dobra knjiga veliko je blago.
Nek' i tebi bude milje drago:
Iz nje čovjek mnogo se nauči,
Mnogo liepa, korisna poluči.

6.

Da te mimoiđu razni kobni jadi,
Drži se načela: „moli se i radi!“

7.

Na istinu neka spremna su ti usta,
A laž neka bježi viek od tebe pusta.

8.

Najveća je sreća savjest mirna, čista:
Blaženstvo se u njoj ove zemlje blista.

9.

Mudro zbori i oprezno šuti,
Pa ćeš manje prigovora čuti.

10.

Treba ti kroz vatru i kroz vodu proći,
Ako želiš jednom do odmora doći.

11.

Prekrasna je ruža i najljepši cviet
Život Bogu mio, krepostan i svet.

12.

Za života nastoj vjerno svega,
Da svoj narod ljubiš i radiš za njega.

13.

Isusovo Srce nek ti oslon bude,
Nasrtaji pakla da ti ne naude.

14.

Štuj i ljubi Mariju sveđ u žiću svom:
Sigurno ćeš doći tad u nebeski dom.

15.

Kuda goder žiće bude tebe neslo,
Bog i vjera neka bude tvoje geslo.

16.

Nikad se ne tuži, da ti sreće nema,
er znaj, da je svaki čovjek sam si sprema.

17.

Nikoga ne sliedi, nego savjest samo:
Jedini to put je u raj vječni tamo.

18.

Svaki križ, što život ti ga nosi,
Svaki jad, što tebi usprkosi,
Svaki trn, što tebe kad ubode —
Neka tebe samo k Bogu vode!

———

XXXVI.

Gore srce!

Liepo ti je, kad proljeće svane,
Divne počne pokazivat čare.
Drveću se zazelene grane,
Cvieću čaške na suncu se žare.
Sve cvate i buji,
Svuda život struji!

Proljet slika života je mlada,
Kada sve je u razvoju kitnu;
Mladost doba truda je i rada
Za budućnost tamnu, nedohitnu.
Mladost ti je vrieme,
Kad se sadi sjeme!

Izminut će hitro mladi danci,
Nestat hitro onoga će milja,
Što ga tvore mladenački sanci,
A domaknut kruta će se zbilja.
Život bo je škola
Stradanja i bola!

Ko što sunce u proljeću svieti,
Obasjava bregove i ravni,
Tako neka žar ti vjere sveti
U životu nikad ne potavni.
Vjera nek te živa
Svega prosjajiva!

Ona neka misli tvoje diže
Prema nebu i vječnome Ocu.
Blago onom, koj zasluge niže
Na milenom njegovu kriocu.
Djela neka sva ti
Zadah vjere prati!

Survat na te mnoge će se boli,
Mnogi trh će pritisnut ti pleća,
Jer na zemlji, ovoj suznoj doli
Nemoguća stalna ti je sreća.
Vjera neka ne da,
Da ti duša preda!

Kud ti noge u životu pođu,
Neka vjere luč te i tud sliedi;
Kakve goder biede na te dođu,
Ne će moć' da išto te ozliedi.
Vjeru snagu dat će,
Da se opreš jače!

Gore srce! — vjera veli eto.
To ti budi pravilo života;
To ti budi ono geslo sveto,
Što do rajskih dovest će divota
Tvoje cielo biće
U nebesko žiće!

KAZALO.

Strana:

S. N. V. S. B!